

**Міністерство освіти і науки України
Дрогобицький державний педагогічний
університет імені Івана Франка**

**ТРАНСФОРМОВАНИЙ СОЦІУМ:
ПОВСЯКДЕННЕ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ
ЗАХІДНИХ ЗЕМЕЛЬ УКРАЇНИ
У ПЕРШІ ПІСЛЯВОЄННІ РОКИ
(1944–1953)**

Колективна монографія

IZDEVNIECĪBA
BALTĪJA
PUBLISHING
2023

УДК 94(477.8)"1944/1953"

Т 65

Рецензенти:

Білан Сергій Олексійович – доктор історичних наук, професор, професор кафедри міжнародних відносин і суспільних наук Національного університету біоресурсів і природокористування України;

Лазурко Лідія Миколаївна – доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії України Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Рекомендовано до друку вченою радою
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(протокол № 6 від 27 квітня 2023 р.)

Рекомендовано до друку вченою радою
Запорізького національного університету
(протокол № 10 від 27 квітня 2023 р.)

Т 65

Трансформований соціум: повсякденне життя населення західних земель України у перші післявоєнні роки (1944–1953): колективна монографія / відп. ред. В. Ільницький, М. Галів. Riga, Latvia: "Baltija Publishing", 2023. 350 с.

ISBN 978-9934-26-305-7

У запропонованій монографії представлено окремі аспекти повсякденного життя населення Західної України у перші повоєнні роки. Зокрема, висвітлено щоденне життя селянства, учителів, школярів, українських повстанців та підпільників, переселених і депортованих осіб тощо. Окремі студії присвячені історіографії проблеми.

Представлені у монографії дослідження можуть бути корисними науковцям, учителям, студентам, учням та усім, хто цікавиться питаннями історії України ХХ ст.

УДК 94(477.8)"1944/1953"

© В. Баран, С. Фіщук, В. Старжець, Л. Стрільчук, Я. Антонюк,
В. Ільницький, О. Каліщук, М. Галів, О. Свійонтик, Н. Ільницька,
В. Міщанин, Р. Попп, О. Медвідь, Ю. Стецик, В. Данильчук, П. Леньо,
Д. Веденєєв, 2023

ISBN 978-9934-26-305-7

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Drohobych Ivan Franko State
Pedagogical University**

**TRANSFORMED SOCIETY:
EVERYDAY LIFE OF THE POPULATION
OF THE WESTERN LANDS OF UKRAINE
IN THE FIRST POST-WAR YEARS
(1944–1953)**

Collective Monograph

2023

UDC 94(477.8)"1944/1953"

T 65

Reviewers:

Bilan Serhiy Oleksiyovych – Doctor of Historical Sciences, Professor, Professor of the Department of International Relations and Social Sciences, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine;

Lazurko Lidiya Mykolayivna – Doctor of Historical Sciences, Associate Professor, Professor of the Department of History of Ukraine, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

Recommended for publication by the Academic Council of the
Drohobych State Ivan Franko Pedagogical University
(Minutes № 6 of April 27, 2023)

Recommended for publication by the Academic Council
of Zaporizhzhya National University
(Minutes № 10 of April 27, 2023)

T 65

Transformed society: everyday life of the population of the western lands of Ukraine in the first post-war years (1944–1953): Collective Monograph / red. V. Ilnytskyi, M. Haliv. Riga, Latvia: "Baltija Publishing", 2023. 350 p.

ISBN 978-9934-26-305-7

The proposed monograph presents some aspects of everyday life of the population of Western Ukraine in the first postwar years. In particular, the daily life of peasants, teachers, schoolchildren, Ukrainian insurgents and underground, displaced and deported persons, etc. Separate studies are devoted to the historiography of the problem.

The research can be useful for scientists, teachers, students, pupils, and all who are interested in the history of Ukraine of the twentieth century.

UDC 94(477.8)"1944/1953"

© V. Baran, S. Fishchuk, V. Starzhets, L. Strilchuk, Y. Antoniuk,
V. Ilnytskyi, O. Kalishchuk, M. Haliv, O. Sviontyk, N. Ilnytska,
V. Mishchanyn, R. Popp, 2023

ISBN 978-9934-26-305-7

ЗМІСТ

Школи з польською мовою навчання Львівської та Дрогобицької областей в 1944–1946 рр.: сучасна вітчизняна історіографія та нові архівні матеріали <i>(Василь Гулай, Любомир Хахула)</i>	9
Україна післявоєнна: проблеми радянського повсякдення <i>(Володимир Баран, Сергій Фіщук)</i>	24
Антирадянська діяльність студентської молоді у Західній Україні (1944–1953 рр.) <i>(Володимир Старжець)</i>	47
Органбір із західних областей УРСР у повоєнний час як складова денацифікації українства <i>(Володимир Сергійчук)</i>	68
Повсякдення репатріантів: від перевірконо-фільтраційних таборів до соціалізації в радянській дійсності у перше повоєнне десятиліття <i>(Людмила Стрільчук)</i>	83
Практикування народної медицини українськими по-встанцями <i>(Ярослав Антонюк, Василь Ільницький)</i>	112
Кіно як елемент повсякдення волинян (1944–1953 рр.) (за матеріалами газети «Радянська Волинь») <i>(Оксана Каліщук)</i>	126
Повсякденне життя Дрогобиччини улітку 1946 р.: мовою одного документа <i>(Микола Галів, Олександр Свійонтик, Наталія Ільницька)</i>	148

Перша хвиля радянських виборчих кампаній у Закарпатській області 1946–1947 років у добових оперативних зведеннях НКВС-НКДБ (МВС-МДБ) <i>(Василь Міщанин)</i>	165
Звіт проводу ОУН за перше півріччя 1949 р. як джерело вивчення повсякдення населення Львівщини у перші повоєнні роки <i>(Руслана Попп)</i>	186
Документальне свідчення про методи пропагандистської роботи більшовицьких органів влади в Станиславівщині в першій половині 1949 р. <i>(Оксана Медвідь)</i>	245
Обшуки, арешти, допити як явища повсякденного неспокою в аскетичному житті ієромонаха Юрія (Івана) Янтуха (1910–1993): просопографічні аспекти <i>(Юрій Стецик)</i>	267
Повсякденне життя ув'язнених у виправно-трудовах таборах ГУЛАГУ після Другої світової війни <i>(Віталіна Данильчук)</i>	279
Анатомія культу Героя Радянського Союзу Олекси Борканюка <i>(Павло Леньо)</i>	299
Розбудова та провідні напрями діяльності зовнішньої розвідки органів державної безпеки в Українській РСР за умов розгортання міжблокового протистояння у світі (1944–1950-ті рр.) <i>(Дмитро Веденєєв)</i>	316
Перелік умовних скорочень	347

CONTENTS

Polish language schools of Lviv and Drohobych regions in 1944–1946: recent national historiography and new archival materials (<i>Vasyl Hulai, Liubomyr Khakhula</i>).....	9
Post-war Ukraine: soviet everyday problems (<i>Volodymyr Baran, Serhiy Fishchuk</i>).....	24
Anti-soviet activities of youth students in Western Ukraine (1944–1953) (<i>Volodymyr Starzhets</i>).....	47
Recruitment from the western regions of the Ukrainian SSR in the post-war period as a component of the de-Nazification of Ukrainians (<i>Volodymyr Serhiichuk</i>).....	68
The everyday life of repatrients: from check-filter camps to socialization in the soviet effect in the first post-war decade (<i>Lyudmyla Strilchuk</i>)	83
Practice of folk medicine by Ukrainian undergrounds (<i>Yaroslav Antoniuk, Vasyl Ilnytskyi</i>)	112
Cinema as an element of the everyday life of Volynhians (1944–1953) (according to the materials of the newspaper «Soviet Volyn» (<i>Oksana Kalishchuk</i>).....	126
Everyday life in the Drohobych region in the summer of 1946: in the language of one document (<i>Mykola Haliv, Oleksandra Sviontyk, Nataliya Ilnytska</i>).....	148
The first wave of soviet election campaigns in Transcarpathian oblast in 1946 – 1947 years in daily operational reports of NKVD people’s commissariat of state security (ministry of internal affairs-ministry of state security) (<i>Vasyl Mishchanyn</i>)	165

Report of the OUN leadership for the first half of 1949 as a source of studying the everyday population of Lviv Oblast in the first post-war years <i>(Ruslana Popp)</i>	186
Documentary testimony about the methods of propaganda work of the Bolshevik authorities in Stanislaviv region in the first half of 1949 <i>(Oksana Medvid)</i>	245
Searches, arrests, interrogations as phenomena of everyday anxiety in the ascetic life of the hieromonk Yuri (Ivan) Yantukh (1910 – 1993): prosopographical aspects <i>(Yurii Stetsyk)</i>	267
Everyday life of prisoners of Gulag labor camps after the Second World War <i>(Vitalina Danylchuk)</i>	279
Anatomy of the Cult of the Hero of the Soviet Union Oleksa Borkanyuk <i>(Pavlo Leno)</i>	299
The development and leading directions of foreign intelligence activities of state security agencies in the Ukrainian SSR under the conditions of the development of inter-block confrontation in the world (1944 – 1950s) <i>(Dmytro Viedienieiev)</i>	316
The List of Abbreviations	347

Izdevniecība “Baltija Publishing”
Valdeķu iela 62 – 156, Rīga, LV-1058
E-mail: office@baltijapublishing.lv

Iespiests tipogrāfijā SIA “Izdevniecība “Baltija Publishing”
Parakstīts iespiešanai: 2023. gada 1. februāris.
Tirāža 50 eks.